

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

tev. 28.

V Ptuj v nedeljo dne 11. julija 1909.

X. letnik.

Cenjeni naročniki!

Pol leta je zopet minulo in obračamo se vas, da ponovite svojo naročnino. Vsako leto je slučajno, bodisi iz tega ali onega razloga, za naročnino zaostal. Prosimo tedaj, da nam vsako leto ta mali svoj dolg, kajti le na ta način je redno dostavljanje mogoče. Naročnina je tako nizka, da jo lahko vsakdo plača.

„Stajerc“ košta za Avstrijo za celo leto 3 K, za pol leta 1.50 K; za Nemčijo za leto 5 K; za Ogrsko (in Hrvatsko) za celo leto 4.50 K; za Ameriko za celo leto 6 K, za inozemstvo sorazmerno.

„Stajerc“

Največji, najobširnejši in najbolj neodvisni list na Štajerskem in Koroškem. Program je: gospodarsko delo, narodni napredek kmetskega in obrtniškega ter delavskega stanu. Zato naj bode „Stajerc“ tudi v vsakomurški hiši.

Na delo

Korakajo vsi, ki imajo resno voljo, da se list razvije, da postane še bolj razširjen, še bolj obširen. Vsakdo naj pridobi vsaj enega novega naročnika in povečali bomo lahko list, kar je z ozirom na veliko gradivo velepotrebnost.

Naprednjaki, delujte za vaš list!

Uredništvo in upravništvo.

Škandal!

Sivolasi cesar Franc Jožef I., kateremu ni najzagrizenejši republikanec ne more spoprijeti odreči, izustil je te dni besedo „škan- dal“. Rekel je namreč, da je počenjanje tistih poslancev, kateri so te dni v državnem zboru nemogočili vsako delovanje in to iz same brezvestnosti, navadni škandal. K temi poslanci, kateri so razburili cesarja samega in ga prisilili hude a pravične graje, spadajo tudi prvaški zastopniki slovenskega ljudstva. In lahko se reče, da je cesar sam z besedo „škan- dal“ označil današnjo politiko prvaštva.

Ojstra je cesarjeva beseda. In vendar je do politice resnična ter pravična. Naš cesar gotovo ni človek, ki se rad iz lastnega nagiba aktivno politike udeležuje. Nasprotno, Franc Jožef I. nam je podaril konstitucijo, to se pravi: on je dovolil, da prevzame ljudstvo same postavodajo, in nikdar ni prekorajčil delokrog vladarja v ustavni državi. Istotako lahko smelo trdimo, da je bil naš cesar vedno proti vsem narodom te države do skrajnosti pravičen; vključ temu, da je potomec velike nemške družine, ni nikdar preziral ali zaničeval niti najmanjšega naroda. In še nekaj: naš cesar tudi ni bil nikdar človek, ki bi se morda zavzemal ali potegaval za to ali za ono politično stranko. Stal je vedno kot vladar in človek nad vsemi strankami. Bil je vedno

kakor skrbni oče, ki pozna razlike svojih otrok, ki pa vendar vse enako ljubi.

In ta pravični sivolasi cesar čutil se je zdaj primoranega, da je označil prvaško politiko za škandal...

Res, ojstra je cesarjeva beseda. Ali ako se pozna razmere, ako se zasleduje pota prvaške politike, potem se pametni človek ne more čuditi, da je tudi pravičnemu našemu cesarju počila potrpežljivost.

Slovensko ljudstvo je bilo vedno dobro avstrijskega, patriotičnega prepričanja. Zato pač tudi ni čudno, da si je izbral po stari pruski besedi „Für Gott, König und Vaterland“ svoje geslo: Vse za vero, dom, cesarja! Ali dokazali smo že v zadnjih mesecih, da je prvaštvo vrglo to pošteno avstrijsko geslo v staro železo. Prvaštvo skušalo je na vse mogoče načine pridobiti pri slovenskem ljudstvu toliko vpliva, da bi se to ljudstvo dalo v svrhe prvaške politike izrabljati in zapeljavati. Zato je prvaštvo hlinilo narodno prepričanje in katoliško verstvo, medtem ko se mu je šlo edino za nadvlado. Bilo je to vedno izkoriščanje ljudskih množic v namene posameznikov. Ne za slovensko ljudstvo in ne za pravice tega slovenskega ljudstva se je šlo prvaški gospodi, — temveč šlo se ji je vedno zato, da bi postal hofrat Ploj ali ljubljanski dr. Šusteršič minister, da bi se nastavilo tu ali tam slovenske uradnike ali učitelje, katerih je res že preveč, da bi se dobilo za to ali ono prvaško neumnost podpore itd. itd. Prvaška politika doslej ni imela drugega cilja nego osebni dobiček. In v tistem trenutku, ko se te osebe želje Ploja, Šusteršiča, Korošca, Grafenauerja in kakor se že vsa ta gospoda imenuje, niso uresničile, postali so prvaki nakrat protiaustrijski, postali so nepatriotični, pričeli so sovražiti cesarja in državo. Dokazali smo to opetovano in noben prvaški list nam ni mogel naših dokazov ovreči. Hribar, vodja te veleizdajniške struje v prvaških strankah, pričel je romati v Petersburg in sploh v ruska ter srbska mesta, delale so se zveze z Srbi, prvaški listi so se zavzemali za naše sovražnike na Balkanu, trgale in sežigale so se cesarske zastave, — prvaki so stali pred nami v vsej nagoti svojega veleizdajstva...

Zadnje dni pa je pričelo to gibanje postajati nevarno. Smelo trdimo, da to kar počenja danes zagriženo prvaštvo na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem, presega vse meje dopustnega in da bi to v nobeni drugi državi ne bi bilo mogoče. Teh par klerikalnih in liberalnih poslancev hoče kar celo državno zbornico uničiti in onemogočiti sleherno delo. Te dni so pričeli prvaški poslanci pod vodstvom ožlindranega ljubljanskega dr. Šusteršiča, koroškega orglarja Grafenauerja in mariborskega kaplana dr. Korošca v državnem zboru z obstrukcijo, pri kateri so jim pomagali seveda Čehi, ki so itak že odkrili veleizdajniško, protiaustrijsko svoje srce. Obstrukcija, — to pomeni, da ti brezvestni poslanci s silo preprečijo vsako delovanje delavnih, poštenih ljudskih zastopnikov. Zaradi tega, ker bi ožlindrani

doktor Šusteršič v Ljubljani rad ministerski frak oblekel, mora državna zbornica lenobo pasti. Pomisliti se mora, kako velikanski je ta zločin, ki ga izvršujejo prvaški poslanci nad ljudstvom. Državna zbornica bi morala izvršiti celo vrsto postav, ki se tičejo kmetov, delavcev in ki so velevažna za vse te stanove. Ali — prvaški poslanci tega ne dopustijo! Državna zbornica bi morala jasno govoriti, kaj da je z zavarovanjem delavnih slojev prebivalstva, kaj da je z raznimi agrarnimi postavami, — ali prvaki tega ne dopustijo. Ljudstvo trpi lakoto in bi se rado nasitilo, — prvaki tega ne dovolijo! Ljudstvo trpi grozovito vsled suše, druginja je velikanska, živina kaže le še kosti, slamnate strehe so odkrite, deca trpi bedo, — ali prvaki ne dopustijo, da bi državna zbornica ta bremena olajšala. Prvakom je ministerski frak za tega ali onega svojih advokatov več vreden...

Vse to je opazoval bistroumni naš cesar. In potem je vskipela v njem jeza. Zato je zaklical besedo, da je ta prvaška politika velikanski škandal, katerega mora biti konec.

Prvaki se zdaj zvijajo pod cesarjevo kritiko, kakor črv pod nogo. Oni čutijo, da je cesarjeva beseda pravi bič za vso prvaštvo. In vse laži, vsa zavijanja, vse farizejstvo ne bode prvakom pomagalo, da ljudstvo izve, kako sodi avstrijski cesar Franc Jožef I. o prvaški politiki... Ljudstvo bode cesarjevo sodbo izvedlo in ljudstvo bode šlo s cesarjem ne pas prvaškimi hujskači...

Torej škandal! Cesar je rekel, da je prvaška politika škandal! Mi pritrdimo tej besedi in ti sočero slovenskih kmetov ter obrtnikov in delavcev bode z nami reklo, da ima cesar prav, da je prvaška politika naravnost res — zločin...

Politični pregled.

Državna zbornica je torej žrtev slovensko-češke neumne brezvestne obstrukcije. Mnogo se je že nepametnega v tej zbornici videlo, ali tako brezvestno počenjanje vendar še nismo doživeli. Brez vsacega stvarnega vzroka, edino-le iz osebnih nagibov, je komandiral slovensko-klerikalni general obstrukcije. In tako so onemogočili delo v zbornici. Pomisliti se mora, da košta vsak poslanec za vsako sejo po 20 kron. Brezvestna ta obstrukcija koštala bode torej avstrijsko ljudstvo tisoče in tisoče kron! In poleg tega se vsled te obstrukcije ne more rešiti potrebne postave, ki so merodajne za vso našo gospodarsko bodočnost. Čenčanje obstrukcionistov seveda nima nobenega pomena. Tem ljudem je pač vse eno, kaj blebetajo in so tudi glavni govorniki prvaških rušiteljev parlamenta ljubljanski Gostinčar, ki nosi doma konzumske kiše in orglar Grafenauer, kateri sploh ne more opustiti nobene prilike, da bi svoje koroške domovine ne očrnil in ne blatil. S to nesramno obstrukcijo dali so si slovenski poslanci pečat na čelo, ki jim ostane neizbrisani: pečat lenobe in brezvestnosti.

Državni zbor — zaključen? Vsled brezvestne obstrukcije, ki jo vprizarjajo prvaški in

Novice.

Šolski zaključek. To je vrišč in vriskanje, kakor da bi prišli vrabci v proso. Šola je zaključena, zlati tedni prostosti so prišli za deco. Resnično, z otroci se tudi odrasel človek veseli. Prostost, prostost, kako te pozdravlja rdeče lice otroka... Ali v počitnicah treba tudi na deco paziti. Skrb, ki jo je imel doslej učitelj, prevzamejo zopet starši. Tudi v počitnicah treba dati deci priliko in veselje do dela. Mi gotovo ne spadamo med one, ki smatrajo otroka za ceno delavno moč in mu vsled tega bogve kakšna bremena nalagajo. Otroški organizem se ne prenaša težkega dela in posledica preobilega izkoriščanja otroške moči so razna telesna pohabljenja, na katerih nosi potem človek skozi celo svoje življenje. Ali brez dela pa tudi ni pustiti deco. Koliko je poslov, zlasti na deželi pri kmetih, katere otrok prav lahko opravlja. Le z ljubeznijo se mora deci ta dela nalagati, tako da dobi sama veselje do dela, da čuti sama krasni čut zadovoljnosti, ki izvira iz storjenega dela... Ali tudi v duševnem oziru treba skrbeti za deco. Ne zanemajajte duše otrok! Slaba družina pokvarja i dobre otroke. Ne da bi zapirali otroke pred vsakim občevarjem, paziti je vendar, da si ne pridobi slabih navad, iz katerih bi izvirali potem grehi in pozneje zločini. Ako se bodejo starši držali pravega pota, potem bodejo počitnice za otroke blagodejne, — močnejši, krepkejši na duši in telesu prihajali bodejo otroci prihodnje leto zopet v šolo!

Pozor, lastniki gozdov! Iz Celnice ob Dravi se poroča, da so nekateri kranjski kupci zopet okroglo 200 oralov gozda nakupili. Večji del tega gozda obstoji iz še mladega drevja, ki bi se še ne smelo podirati. Ali Kranjci bodejo na vsak način skušali gozdovje izkoristiti. Upamo, da bode oblast pravočasno svojo dolžnost storila. V zadnjem času smo zlasti na spodnjem Štajerskem, posebno v mariborskem okraju, opazili nevarno nakupovanje gozdov, ki se potem prav divjaško podirajo. Tako počenjanje je velikanska nevarnost za cele pokrajine. Kupci so večidel Kranjci, ki sicer tudi niso pri kupčiji najbolj pošteni. Opozarjamo torej lastnike gozdov po Štajerskem in Koroškem na te kranjske kupce. Pazite na naše krasne gozdove!

Klerikalno krščanstvo. Ja, ni vse zlato, kar se sveti. In tako je tudi klerikalno krščanstvo na videz lepo in čisto, v notranjem pa hinavsko ter farizejsko. Evo zopet slučaj, ki je posebno zanimiv, ker nam kaže krščanstvo klerikalnega poslanca. Na zgornjem Štajerskem bil je za poslanca katoliški dehan Prisching izvoljen. Te dni prosil je tega pobožnega gospoda neki vbogi rezervist, naj mu pomaga, da bode od orožne vaje oproščen. Dekan Prisching pa je pisal vbogemu rezervistu pismo, v katerem je dejal, da bi se to oproščenje sicer dalo doseči, da pa on noče ničesar storiti, ker dotični rezervist njega ni volil... Kristus je naročeval, da naj se tudi sovražnika ljubi. Njegovi politikujoči „namestniki“ pa pustijo vbogega vraga v revščini, samo da se nad njim maščujejo. To je čudno krščanstvo tega dehanta in stebra klerikalne stranke. Človeku se pač gabi takšni fanatizem. Kot duhovnik je Prisching protikrščansko ravnal, ker je izkazal bližnjemu svoje sovraštvo. Kot poslanec mož ni svoje dolžnosti storil, kajti pošten poslanec bi moral vse volice v svojem volilnem okraju brez razlike stranke zastopati. Žalostni so časi, ko se katoliški duhovniki tako daleč pozabijo. Ali takih Prischingov je mnogo in posebno v naših krajih bi jih lahko kar na tucate našli...

Za pol litra šnopsa — kriva prisega. Semtertja opazi se pri našem „dobremu ljudstvu“ res grozovite razmere. Neki sodnik nam je za-trdil, da je več kot polovica priseg pri sodnjah krivih. Pred kratkem je izpovedal neki 22-letni fantalin v ptujskem okraju po krivem, ker mu je nekdaj v ta namen pol litra šnopsa plačal... Zakaj smo to navedli? Zato, ker se nam ljudstvo v svoji duševni in moralni zanemarjenosti smili. Duhovščina po deželi in učiteljstvo nosita velik del odgovornosti za to zanemarjenost. Seveda, raz prižnice se čuje žalibog vedno le politične govorance najhujše vrste, mladi kaplani uganjajo grozovite burke v svojih društvih, prvaški učitelji politikujejo zopet v šoli, in tako ni čudno,

Maksava. V zadnji številki „Štajerca“, stran 2 pod „dopisi“ „Maksava“ pripetila se mi je neka pomota: — Namesto stavka „moj sosed g. Osebek, trgovec, opsoval je mojega komija „bolanega“, hotel in mislil sem poročati tako-le: „Laznjivi dopisun „Slov. Gospodarja“ je opsoval mene Andreas Jurschitscha in mojega komija ker mu je bolezen oponašal. Ravno tako je opsoval tudi na nesramni način mojega sosed g. Osebeka, trgovca v Makolah. Ker pa itak vemo, da je g. Osebek naprednih misel in, ni nazadnjak, prosim tedaj g. Osebeka za odpusčanje, da se je ta pomota nebote pripetila.

Štajerčev dopisnik.

Kapele ob Sotli. Spomin od sv. misiona ima jako lep naša občina. Takoj po dovršitvi tistega morali so eno gospo odpeljati v Gradec v umobolnico, katera je zapustila troje malih otrok svojemu soprogu. Drugo ženo ali mater odpeljali so 3. t. m. ravno tako v Gradec, ta je pa zapustila 4 majhne otroke tukajšni občini v ob-skrbo, katere bode občina dolga leta za to „sveto delo“ imela blag spomin. Še nekaj žensk čaka na tistem potu za onima v Gradec. Ali ni to lep spomin za sv. misijonom? Ali si ne bode dragi farani iz tega vzgled vzeli? Ali se ne bo vsem tako misijonsko delo dopadlo?

Od sv. Lovrenca sl. gor. Ljubi „Štajerc“ vzemi tudi od nas en dopis v svoje predalce, sicer bode marsikomu izmed tvojih bralcev znano, da smo dne 28. junija sprejeli našega preuzvišenega nadpastirja milostljivega knezoškofa častno v našo sredino. Povsod smo jih kar najčastneje sprejeli, sicer že prej cele tedne so se po vaseh trudile dekleta za spletnje vencev, kateri bi naj bili za kinč ob cestah. Najprvi kinč sem od Pesniškega mosta v Lovrenčko faro bil je pri vaški kapeli v Mosteh, res tam je bilo lepo. Ali žalibog da se pa moramo za njihov trud in delo samo zahvaliti le fantom in tamošnjim možem, je pa res žalostno. Kje so pa bile dekleta? Ali jim mogoče solnce škodi, ki je ta dan močno poganjalo svoje žarke? „Halt!“ Tukaj pa malo postojmo. Mogoče se pa bomo le prepričali ter poizvedeli, da za nekaj pa le so te vaše junakinje, namreč zato: Ako nevala prinese od kod kakšnega ponočnega klateža naj že bode kakšen kolikorhoče ter napravi „juč“ ali „juhu“ je pa deklica zdaj pri okni če je glih takšna zima, da bi drevje pokalo, stala bi tam dokler je jutrajno solnce ne odžene. Res čudno. Sliši se tudi povedat, da bi rada že ta ali ona deklica sakrament sv. zakona prejela, ali ta misel bo jim najbrž splavala po Pesnici v široko Dravo. Ker tem dekletam je že marsikateri fant cesto zraven brvi čez vodo pokazal. Zategadel pa Vam deklina trebalo bode malo visoke glave pobesiti ter si raje to le pesmico zapeti:

Kdor ima velike hiše

Tisti mene ne poišče,

Kdor ima zadost blaga

Tisti me ne pozna.

Velika nedelja. Dragi „Štajerc!“ Dne 20. junija smo brali od nekaterega napota od „Port-arturja“, in od izvolitve občinskega predstojnika, nekaj zaradi trdih jajc itd. in zdaj v nedeljo smo zopet slišali, da se bode obč. predstojnik volil. Ja, koliko jih pa hočete imeti? Mi „Haindelncarji“ imamo le samo obč. tablo in nam je zadosti. Mi mislimo, zdaj imajo Mihovčanci štiri nove odbornike, in od velikega veselja ne morejo stuhitati, kateri je zato sposoben bil, smo morali slišati, kaj je zdaj na novo, da bode obč. obrnil; no, smo radovedni, kako bode to šlo. To že vemo, da je siromakom na roko šel, da je jim v otoku pašo prepovedal; in neko sredo zvečer „Feueralarm“, da so vsi „Haindelncarji“ in spodnji Mihovčanci skup zbežali, ker so mislili, da gori. Oj saj je gorelo, samo zdaj — je bil krič in jokanje. Mi smo z našim dostojnim obč. predstojnikom popolnoma zadovoljni, zdaj izvoljeni se je pred tremi letmi lepo pošteno zahvalil za to sprejeto zaupanje in čast, je lepo prosil prejšnjega obč. predstojnika, naj pomaga kar ne bode od začetka znal, in je vse veselo bilo. No, smo radovedni; se nam zdi, da bode se zdaj na licitacijo ali na dražbo nabilo, kateri bode ceneje prevzel, tisti bode izvoljen. No, to še je zopet nekaj novega, prihodnjic več, imamo še dosti masti.

naše kraje) na en mesec težke ječe in mude so šle. Bil je namreč titularni kor-taka je tega moža pobožnost in pošte-terkvi delati nemir, staršem prizadevatiTakoga rihterja mi Terbergovci nečemo.boljše može za to, ne pa take. To si-dotičnik in ne steguj roke po župan-stolecu, ker ga nisi vreden. Raje idi k-im toči solze, da se bo bolje mlelo, ker- radi suše premalo vode. Najbolj pa peče- da so naši pristaši vložili ugovor zoper- ki bodo tudi razveljavljene. Tedaj pa- volilci zopet na delo, ali krepkeje, da- mo. Na delo v prid občine, vržimo kleri- pristase, da več ne vstanejo. Drugikrat- dragi „Štajerc“, začivkamo o copernicah.

„Vrabci z vrbačiči.“

Barbara v Halozah. Čital sem v zadnji „Štajerca“ „puntarske ideje“ kar pa je resnično. Tako torej prvaštvo deluje, pri Sv. Barbari. Imamo namreč kakor je celo trumo prvakov, ki se za svoj po- polnomno nič ne brigajo, pač pa edino za- gojijo. Zadnjič na Petrovo so uprizorili. Ani mladeniški shod klerikalci. Liberalno- gvo pa neko neumno niti vinarja vredno- mo. Obe stranki so nesramno zabavljali in- ali proti naprednim kmetom. Pa to še ni- delovalo. Mimo veselice, ki se je vršila na- busenšanku, prišel je slučajno naš vrli- si gosp. Podhostnik knjigovez z enim uče- spodom; saj prvaki ga dobro poznajo, -menjeni učeni gospod noče trobiti v njihov- zto ga inajno strašno na piki. Ko gresta- njena gospoda po cesti prileti za njima nek- našunant od prvakov, ter zgrabi neve- gosp. Podhostnika, ter ga dvakrat prevrže- na napravi precej velike rane. Prvaki bar- -pa za začnejo klicati „bravo“, „živijo“ itd. -njim so se slišale tudi besede „ubij, za- -ta dva nemškutarja Štajerčeve stranke.“ -lepa vzgoja slovenskih prvakov oziroma- -v. Ako omenjena gospoda ne bi bila miru- -mnoštvo podvržena bil bi jih dobil napadalec- -ta. A njima se je usmili, ker sta dobro- -da je od prvakiših voditeljev nahujskan. -mal bode zdaj kašo pihati. Tako torej, -sadove rodi prvaštvo! Žalibog, da ravno- -pri Sv. Barbari v tem lepem prijaznem- -nem kraju, se prvaštvo tako razcveta. Mi- -taka napredno misleče osebe pa vendar ne- -bodile z tako puntarsko prvaško neumno- -to. Ta stranka je pač v resnici od hudica- -hajena. Koliko poštenih fantov je že moglo- -mo razjati zavoljo vas „narodnjakov.“ Za- -ta sami ne uganjate takšnih neumnosti, za- -ta druge fante nahujskate proti „Štajerčevi“ -ti i. t. d. Storitote sami, druge takšne- -pa pustite pri miru, ki nič politike ne ra- -to. Res čudno to bodemo našim prvakom- -si bolj na prste stopili, ko bodedo prosili- -ški nemški poduk. To se pa bode v krat- -tadilo, ker ljudstvo že dolgo želi nemščine- -si sedemrazredni šoli. Bodemo tudi vložili- -tritož zaradi učiteljstva. Saj vemo dosti- -in bodedo v kratkem na dam spravili, -ti to dovolj sramotno, da so v nedeljo- -junija prvaki in generali tukajšne prvaške- -nice v posojilnico poklicali povrh temu pa- -tali duri in neko v obče spoštovano osebo- -za nesramen način napadali in obrekovali, -da noče v prvakiš rog trobiti? Fej za- -ta ljudi, ki nam tukaj ljubi mir kalijo in- -nosti uganjajo. Prvaki, primite se za nos, -gdo smrdi vaše postopanje. Vi živite od- -timetov, potem pa nam ne vete na noben- -ra hvalnosti skazati. Sramotno in stokrat- -tano za celo narodno stranko. Menda mi- -da nas boste tukaj poteptali; nikakor ne- -mo dovolj močni, da se lahko branimo. Mi- -hajki, bodedo pa skrbeli od zdaj, da se- -naš priljubljeni list „Štajerc“ po celi fari- -najbolj ubogih ljudeh razširil, da njih ne- -ni mogli več za nos voditi in v vodi luno- -ti. Prvaki poboljšajte se, delajte pokoro, -ne ljudi pa ne napadajte več z grdimi- -mi in z noži, drugače se vam mora tako- -titi: „Kdo drugemu jamo koplje sam v njo.“ -Potem tudi: „Kdor visoko leta nizko vsede.“ -na nauka oziroma pregovora spolnajte, pr- -pa v stran pustite, drugače pa nikoli ne- -reč miru. Pred vami hodeči naprednjak.

da postaja ljudstvo vedno bolj surovo in da mu ni ničesar več svetega. Kje so tisti časi, ko so pravi duhovniki varovali in pospeševali bisere krščanske morale? Take slučaje bi seveda tudi cerkveno in šolsko oblast morali napotiti, da predružači slabe razmere. Duhovščina in učiteljski svet naj storita svojo dolžnost po deželi, in zločini ter grehi bodejo izginili.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Adijo! Prijatelj Tehničar nam piše: No, ti hudobni „Štajerc“, zdaj si pa izgubil dr. Dimnika. Prišel je, bil je koncipient pri dr. Horvatu in šel je zopet. Njegovo „slovenstvo“ je seveda vzvišeno nad vse dvome; saj je vendar sinko slavnoznane trboveljske „slovenske mamic“. Čudno je le, da dr. Dimnika v Ptuj niti Slovenci niso imeli posebno radi. Tako ga je moral n. p. slovenski sodnik dr. Sagadin v javni razpravi kaznovati, ker se ni tako obnašal, kakor bi bilo pravilno. Ta od slovenskega sodnika kaznovani slovenski koncipient je torej zapustil Poetovio in šel bogve kam. Ginjenim srcem zamjavkal je stari maček za gradom, ko je to vstajal. Drugače pa ni nikdo za Dimnikom mjavkal. Pa še eno ločitev imamo zaznamovati. Odsšla sta iz Ptuja tudi dosedanja krčmar „narodnega doma“ Šribar in njegova nadbudna hčerka. Pač žalostno! Oče Šribar, zakaj ste nas zapustili? Pa niti poslovi se niste od nas. Tudi Vaša hčerka ne. Niti povedala nista, kako je bilo z ono znamenito prisego, o kateri smo že večkrat pisali. Kar noč ju je vzela. Čujemo, da je prišel oče Šribar v Litijo na Kranjsko in da je tam neko gostilno v najem vzel. Veliko sreče, Šribar, kajti vest Vas menda ne bode težila. Pa pozdravite nam Vašo hčerko. Saj veste od koga.

Pred rotovžom v Ptuj se postavljajo vsako nedeljo dopoldne nekateri fantiči iz okolice z raznimi političnimi znaki in hočejo na ta način hujskati ter izzivati. Mi res nimamo nič proti temu, ako se ti nezreli fantiči okinčajo kakor v predpustu. Zaradi nas si posadijo lahko še škričel na glavo. Ali opozarjamo na to dejstvo edino iz tega razloga, ker bi znalo priti do neprijetnega dogodka. V mestu naj se prepove vsako izzivanje. Mladenci, ki jedo še očetov kruh, pač niso vredni, da bi se zaradi njih nemiri godili. Ne izzivajte torej, fantje, kajti vaši očetje prodajati morajo svoje blago nemškim meščanom in zato je vsako izzivanje škodljivo.

Državno pravdnštvo opozarjamo na današnji naš dopis iz sv. Urbana pri Ptuj. Iz raznih strani se nam še poroča, da se je ob priliki sprejema knezoškofa od prvaško nahujskih ljudij iztrgala cesarska zastava raz slavo loka. Govori se, da je povzročitelj tega neki duhovni gospod. Čujemo, da se je že napravila tozadevna ovadba na sodnijo. Na vsak način pa opozarjamo državno pravdnštvo na to počenjanje in upamo, da se bode krivice in oskrnjevalce cesarske zastave primerno na odgovornost poklicalo. Postava velja za vse enako!

„Posojilnica v Ptuj“ nam je poslala v zabavo naših čitateljev sledeči „popravek“: — „Slavno uredništvo lista „Štajerc“ v Ptuj, gledališko poslopje 3. Opiraje se na določbe veljavnega tiskovnega zakona zahtevamo, da sprejmete glede članka objavljenega pod naslovom „posojilnica v Ptuj“ v številki 27. z dne 4. julija 1909, sledeči popravek: Ni res, da ima gospoda, ki vlada v tej posojilnici, popolnoma proste roke in sme gospodariti z denarjem, kakor se ji to ravno poljubi. Res pa je, da je načelstvo in nadzorstvo posojilnice, vezano na veljavne zakone, podvrženo revizijam. Ni res, da se je porabil večidel v dobrotvorne namene določenega čistega dobička za politične namene, za gonjo in agitacijo. Ni res, da je izdala posojilnica v Ptuj skupno tekom let iz čistega dobička, torej iz denarja članov, 93 tisoč kron za politiko. Res pa je, da se je porabil vsako leto ves za dobrodelne namene določen denar izključno v te namene določen denar izključno v te namene, kar svedoči zapisniki, knjige, izkazi, predloženi finančni oblasti in od raznih podpornih društev visokošolskih objavljeni računi. Na Ptuj dne 5. julija 1909. Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, reg. zad. z neom. zav. Dr. Jurtela. J. Zelenik.“ — K temu popravku moramo pa le par besedi izpregovoriti. Prvič omenimo, da se zadeve, ki se

tičejo 93 tisoč kron tujeja krvavega denarja vbojih vložnikov, ne dajo spraviti iz sveta s takimi „popravki“. Kajti s „popravki“ se je skušalo zakriti tudi že marsikatero lumparijo. Drugič pa se nam zdi, da ta slavni „popravek“ sploh ničesar ne popravlja. Mi smo namreč trdili, da je prvaška posojilnica v Ptuj tekom let okroglo 93 tisoč kron „za dobrodelne namene“ izdala. Istotako smo trdili, da širni svet o teh „dobrodelnih namenih“ ničesar ne ve. Vsled tega je opravičena slutnja, da se je teh 93 tisoč kron v politične namene porabilo. To trditev ta popravek nikakor ne ovrže. Dokler se članom posojilnice črno na belem ne dokaže, da se denar ni porabil za politiko, toliko časa ostane naša trditev neovržena. Gospod dr. Jurtela in nasprotni alkohola Zelenik naj torej raje povesta, kam je šel denar in kakšni so ti slavni „dobrodelni nameni“. „Popravke“ pisati pa zna vsak otrok razven dr. Brumena in dr. Rosine. Pa še nekaj: mi smo trdili, da je vzrok slabega gospodarstva v posojilnicah v tem iskati, da ne stojijo te prvaške posojilnice pod nobenim oblastvenim nadzorstvom. To hoče Jurtela-Zelenikov popravek na jezuvitični način utajiti. Pa ne gre, gospoda! Res je, da nimate nobene oblastvene kontrole ali revizije, da ste torej po našem mnenju brez pravega nadzorstva. In zato ni čudno, da se je izdalo kar 93 tisoč kron denarja bogve za kakšne zadeve. Ako treba, bomo pa še podrobneje o tej posojilnici razpravljali. Torej na svidenje! Odgovor zahtevamo v imenu večih članov posojilnice same, odgovor na vprašanje: kam je prišlo tistih 93 tisoč kron?

Napredno delo. C. k. kmetijska družba za Štajersko sklepala je na zadnji svoji seji, da naj se zahteva od države za štajerske deželo 2 milijona kron, s katero svoto bi se odpomoglo grozečemu pomanjkanju krme. Nadalje namerava c. k. kmetijska družba osnovati po celi deželi vrte za gozdne rastline. Tako deluje ta velekorisna družba v prid ljudstva.

Podivjanost. Povedali smo že opetovano, da so posledice prvaške gonje proti naprednemu okrajnemu zastopu v tem iskati, da uničuje zapeljana in nahujšana mladina po okrajnih cestah nasajeno sadno drevje. To divjaško hujskanje razširja se celo med šolarji. Tako sta meseca junija dva šolarja Franc in Osvald Horvat iz Dornave poškodovala z nožem taka drevesa in jim odlomila viške. Smrkolina se je dobilo. Da bi se izognil večji kazni, plačal je njih oče 50 K okrajnemu odboru. To pot se je to milost še izvršilo, vsak prihodnji slučaj pa bode brez milosti zasledovan in sodniji naznanjen. Prvaški hujskači pa so lahko zadovoljeni z uspehom svoje gonje. Celot šolska mladina je že podivjana.

Uničevalci sadnega drevja ob okrajnih cestah so deloma bili prijeti. Žalibog, da jih je doslej sodnija precej milo kaznovala. Zaradi takega podivjanega zločina so bili n. pr. pred kratkem kaznovani: Franc Brunec, Anton in Lovrenc Kostenšek vsak na 1 mesec ječe in 38 K odškodnine, Franc Hernet pa na 14 dni ječe in 12 K 30 h odškodnine. To je po našem mnenju veliko prenzika kazen. Takemu falotu bi se moralo prste odsekati. Storilec poškodovanja dreves pri Jurovcih še niso prijeli. Kakor znano, razpisal je okrajni odbor nagrado v znesko do 50 K za tistega, kdor bi storilca naznanil.

16 popravkov po § 19 morala je pred kratkem klerikalna mariborska „Straža“ prinesiti. Mi sicer res ne držimo mnogo na „popravljanje“. Kajti s takim „popravkom“ se da res vsako lumparijo pokriti. Ali zanimivo je pa le, da morajo tisti politikujoči duhovniki toliko „popravkov“ objavljati, kateri sami najraje „popravljajo“. Kdor drugim jamo koplje, pada sam vanjo.

Sejem v Ptuj, ki se je vršil 7. t. m., bil je zelo dobro obiskan. Prignalo se je 210 konjev, 1.170 komadov govedine in 914 prašičov. Kupčija je bila pri navadnih cenah izredno dobra. Prihodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši dne 21. julija.

Pijonirji povzročili so preteklo nedeljo ponoči na Bregu pri Ptuj veliki pretep. Glavni krivec je bil neki Ferdinand Schneider, ki itak že vsled kazni peto leto služi. Več oseb je bilo ranjenih. Šele s strelji se je pijane vojak pre-

gnalo. Takih dogodkov mora biti pač konec. Kajti potem trpijo vsi. Vojakom se zdaj morda izprehod na Breg prepovedal samo zaradi nekaterih pijanih posameznikov. Mislimo, da so pošteni vojaki s tem tudi dovoljni.

Letni in živinski sejni na Štajerskem

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, vani z zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama pomenijo letne in živinske seje.

Dne 7. julija na Ptuj (sejem s govedom in ščetinarji); na Kapli*, okr. Lučanah (sejem z drobnico); okr. Arne Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; riberu*. Dne 8. julija pri Sv. Emi*, Šmarje pri Jelšah; Sv. Jurij ob Pesnici*, Maribor; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem v Pišecah*, okr. Brežice; v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 9. julija v Gradcu (z mlado živino). Dne 10. julija v Poljanah, okr. Slovenjgradec; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 12. julija v Rogatcu*, na Planini*, Sevnici; v Šoštanj*, Dne 13. julija pri Dužu Loče*, okr. Konjice; v Ljutomer*, Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino). Dne 14. julija na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji); Kozje; v Mariboru*. Dne 15. julija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Dobovi*, okr. Brežice; v Gradcu (sejem z rogato živino); v (sejem z drobnico). Dne 16. julija v (sejem z drobnico). Dne 17. julija pri Sv. Ani na Kremš. okr. Cmupek; pri Sv. Filipu-Verače*, okr. Muti*, okr. Marnberg; v Brežicah (sejem). Dne 19. julija pri Št. Ilju pod jakom*, okr. Šoštanj; v Oplotnici*, okr. Konjice; v Artičah*, okr. Brežice. Dne 20. julija v Vitanji*, okr. Konjice; v Luki*, okr. Sv. pri Jelšah; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, Maribor; pri Sv. Marjeti ob Dravi*, okr. Ormožu (svinjski sejem); v Radg. Arvežu*. Dne 21. julija na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Bučah*, Kozje; v Imenem (sejem s ščetinarji); Dne 22. julija na Malih Rodnah*, okr. gateg; v Gradcu (sejem z rogato); v Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Irnici*, okr. Lonč; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 23. julija v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 24. julija v Ernovžu*, okr. Lučanah (sejem z drobnico).

Umor in ne samomor. Poročali smo, da našli 26. p. m. v bližini postaje Sternitz progi razmesarjenega mrliča ženske. Takrat je mislilo, da se je vrgla dotična ženska, ki je nahajala v drugem stanu, sama pod vodo. Zdaj pa se je izvedelo, da to ni istinito, več da je bila nesrečnica na polju ustreljena potem pod vlak vržena. Imela je namreč merje z nekim Antonom Kmetec iz Šiloh, bila z njim že 4. mesec noseča. Kmetec je bal plačil in je vsled tega sklenil, da se umori. Zvabil jo je na polje in jo tam ustrelil. Potem je nesel mrliča na progo, da bi naprtil, kakor da bi se sama pod vlak vrгла. rilec je poleg tega napisal listek, kakor da umorjenka napisala, v katerem trdi, da šla sama pod vlak in da Kmetec ni kriv. listek je Kmetec pribil na drevo z dvema deloma, katera si je potegnili iz svojih lastnih del. Ta dva žeblja sta morilca izdala. Kajti on, so stvar zasledovali in takoj našli, da morilca žeblja v Kmetecovih čevljih. Aretirali so morilca, ki je potem svoj zločin tudi kmalu priznal. Grozni umor je povzročil veliko razburjenje.

Iz vlaka je skočil pri Studenih ob Maribor 18 letni delavec Plattner. Bil je takoj aretiran. **Fabriška nesreča.** V Polzeli je ponesla delavec Rudolf Strnad. Stisnilo mu je prst zlomilo roko.

Iz črešnje padel je posestnik Knap iz okolice Laškega trga in si prizadel tekoče tranje poškodbe.

Železniška nesreča. Delavec Vresnik v Polzeli je prižgal na kolodvoru laterne. Neprevidno je postavil je lojtre tako, da jih je dohajajoči vlak prevrnil. Vresnik je padel na vagon. Po par metrih padel je doli in v jarek. To je opozoril, ki je vlak ustavil. Težko ranjenega odpeljali v bolnišnico. Težko, da bi okrevl, mu je črepinja počila.

ač enkrat n se bode dal. In to meznikov. tudi neza-

skem.

mi, zaznamo-
vezdicama (**
a s konji,
Arvež;
Arvež;
je; v Ma-
ni**, okr.
ci**, okr.
ci sejem);
jem z ro-
cu (sejem
moki.
lčanah*.
sejem).
ini**, okr.
a pri Sv.
meru*; v
(sejem z
ju (sejem
arji), okr.
na Bregu-
okr. Bre-
v Arvežu
v Dobji
se živino).
embegu*.
kr. Kozje;
(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

latvina v Ptuj. Neki delavec Pirichove fa-
je zaspal poleg železniškega mostu. Pri
gloščnosti ukradel mu je neznan tat uro z
zelo, katero je potem nekemu dečku za 1 K
Tata še nimajo.

50 kronske bankovce izdajajo še vedno.
je zasledoval zadnje porotniške razprave,
itak moral pričakovati. Te dni je skušal
Keg iz sv. Florjana v Mariboru 50 kronske
bankovce izdati. Ali zapazili in zaprli
njega in njegovo družino. Pazite na denar!

Umrl je znani zdravnik g. Gregorec v sv.
Beti. Bil je jako poznan zdravnik, ki je imel
razširjen delokrog. Tudi okrajni zastop je
na velike zasluge pokojnika daroval
Zemljica mu bodi lahka! Želeti bi bilo,
se naseli zopet v sv. Marjeti kakšni zdravnik.
na deželi primanjkuje še vedno zdravniške
moči.

Opeknel se je 3-letni sinček knjigovodje Plet-
ki sejem).
je v Radini tako težko, da je v bolnici
ini**, okr.
a pri Sv.
meru*; v
(sejem z
ju (sejem
arji), okr.
na Bregu-
okr. Bre-
v Arvežu
v Dobji
se živino).
embegu*.
kr. Kozje;
(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Samomor. Vsled domačega prepira izpil je
v Dobji
se živino).
embegu*.
kr. Kozje;
(svinjski
pod Tur-
okr. Ko-
0. julija
r. Švarje
ici*, okr.
okr. Mari-
dgoni*; v
(sejem s
th**, okr.
kr. Kozje;
okr. Ro-
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Samomor. V Maribor se je ustrelil 19 letni
iti sejem;
mlado ži-
Lipnica;

Iz Koroškega.

Grafenauer, orglar in poslanec po milosti
no, da so
erental na-
akrat se-
ca, ki se
od vlak-
Opito,
to, mar-
teljena i-
nem zboru
nečesar
Se-
Šikole in
ted se je
govornik
na žensko
ustrelil.
na. Kadar
napravi-
glja. Mo-
kor da bi
i, da je
kriv. Ta-
na željo-
h čevljev
orožniki
manjkata
morila.
priznal
jenost.
Mariboru
pj mrtev.
onesreči-
e prsi in

no, da so
erental na-
akrat se-
ca, ki se
od vlak-
Opito,
to, mar-
teljena i-
nem zboru
nečesar
Se-
Šikole in
ted se je
govornik
na žensko
ustrelil.
na. Kadar
napravi-
glja. Mo-
kor da bi
i, da je
kriv. Ta-
na željo-
h čevljev
orožniki
manjkata
morila.
priznal
jenost.
Mariboru
pj mrtev.
onesreči-
e prsi in

no, da so
erental na-
akrat se-
ca, ki se
od vlak-
Opito,
to, mar-
teljena i-
nem zboru
nečesar
Se-
Šikole in
ted se je
govornik
na žensko
ustrelil.
na. Kadar
napravi-
glja. Mo-
kor da bi
i, da je
kriv. Ta-
na željo-
h čevljev
orožniki
manjkata
morila.
priznal
jenost.
Mariboru
pj mrtev.
onesreči-
e prsi in

no, da so
erental na-
akrat se-
ca, ki se
od vlak-
Opito,
to, mar-
teljena i-
nem zboru
nečesar
Se-
Šikole in
ted se je
govornik
na žensko
ustrelil.
na. Kadar
napravi-
glja. Mo-
kor da bi
i, da je
kriv. Ta-
na željo-
h čevljev
orožniki
manjkata
morila.
priznal
jenost.
Mariboru
pj mrtev.
onesreči-
e prsi in

no, da so
erental na-
akrat se-
ca, ki se
od vlak-
Opito,
to, mar-
teljena i-
nem zboru
nečesar
Se-
Šikole in
ted se je
govornik
na žensko
ustrelil.
na. Kadar
napravi-
glja. Mo-
kor da bi
i, da je
kriv. Ta-
na željo-
h čevljev
orožniki
manjkata
morila.
priznal
jenost.
Mariboru
pj mrtev.
onesreči-
e prsi in

iz prižnice za politiko. Daimate pri pridigi ve-
čidel cerkev v Škocjanu prazno, je vzrok to,
ker premalo sv. evangelijske, temveč bolj privatne
reči razlagate. Če mislite da bi Vam dotični
profesor na Zenovnici škodoval kasi, tak bomo
skrbeli da nam mašuje v Sinčevasi. Več faranov.

Prevalje, 5. julija 1909. Črnuhi napadajo v
eni meri našo sososko in nje priljubljenega žu-
pana. Nam se gonjenje že stedi, ker nima no-
benega pomena, je prenapeto in nič ne opravi.
Mi smo si izvolili g. Pristova in smo zelo z njim
zadovoljni. Čeravno je advokat dr. Brejce že pred
štirim leti prerokoval, da županski stol g. Pri-
stova visi še-le na eni sami tenki niti, bomo ga
mi vendar še v bodoče volili, ker boljšega žu-
pana nima cela črna garda. Vi pa g. župan
Pristou bodite pogumni in ne odajte se črnuhom,
ki se zastoj trudijo Vas snesti. Kaplanček Še-
kolj itak nima več pulfra, redakter „Mira“ bo
ga tudi kmalo spufal, ker že čisto vgnan postaja.
Kdo je le-ta človek, ali ve kdo kaj? dobro bi
bilo ga natančneje poznati, morda ima mož puter
na glavi in ne sme na solnce.

Prevalje, 5. julija 1909. Črnuhom se je pri-
družil nov ud, ki maha po naši občini in po
njenem priljubljenem županu. Ta mož je važna
oseba, davkarski pristav v Celovcu. Vsak teden
pride na vakance v Prevalje, menda v Celovcu
nima posla, kaj li? Znancem je pravil, da sme
iti v vakancih kadar hoče. Alije to mogoče? ali
zato plačujemo beamterjom, da lenobo pasejo?
Tukaj se je ta ničla v dveh oštarijah napijanila
in kvekala, da ima že gotov načrt v žepu, vsled
katerega pri bodoči volitvi ne bo nobeden ta-
časnih odbornikov prišel več v občinski odbor,
ker mu je ta baje preveč liberalen. Posledki
tega blebetanja so bili pa grozni: gospodek je
bil prisiljen hitro duri iskati, sicer bi jih bil
nabasal. Potem pa ga ni bilo več videti.

Prevalje, 5. julija 1909. Hujskanja in na-
padov naše soseske in njenega zaslužnega župana
ni konca ne kraja, segli so že tako daleč, da so
razjezili pravičnega duhovnika gospoda dekana
v Pliberki. Nedavno je ta pošten in pravičen
gospod hujskajoče kaplane v farovžu pri fari, za-
voljo neopretrganega hujskanja prav pošteno in
izdatno izposlal. Stala sta ta dva Božja namest-
nika pred g. dekanom kakor dečka, katerima je
nekaj v hlače ušlo; čisto poparjena, tresoča se
sramote, temveč, ker sta imela 2 priči, ki sta
vse slišali in ki sta sicer sami od straha trepetali
od nezaslišane dogodbe, da tudi taki pobožni
ljudi imajo svoj strah. Pa vsega tega bi ne bilo
treba, ko bi domači župnik Resnar ne bil sam
v zvezi s kaplanoma, čeravno se zdaj nedolžnega
dela in ga je sram svojih lastnih pogreškov,
katere smo tudi na javno cedilo obesili.

Otvoritev taverske železnice. 5. t. m. se
je vršila otvoritev taverske železnice, ki je zadnji
kos novih planinskih železnic. Nova taverska
proga veže Bad Gastein s Spittalom in Millstätt-
skim jezerom. Nova železnica vodi skozi krasne
pokrajine. Moderna tehnika dala je v tej žele-
znici dokaz, kako velikanske težave zamore pre-
magati. Že v tem oziru bodejo turisti in potniki
novo železnico radi rabili. V tem leži tudi njen
gospodarski pomen. Gotovo je, da bode nova
železnica prinašala tako lepo napredujoči ko-
roški deželici prav lepe dobičke. Proga od Salz-
burga v Trst meri 287 kilometrov; dosedanje
pot skrajša nova proga za 286 km. Iz Berlina
v Trst se bode odsled komaj 24 ur vožnje ra-
bilo, medtem ko je bila prej pot zelo nepri-
jetna in dolgotrajna. Škoda trpela bode po novi
progi v prvi vrsti južna železnica, deloma tudi
mesto Dunaj. Otvoritev taverske železnice se je
izvršila na zelo slavnostni način. Sam sivolasi
cesar je prihitel. da stopi kot prvi v vlak in se
vozi na novi železnici. Ljudstvo je cesarskega
starčka povsod živahno in navdušeno pozdrav-
ljalo. Čast tistim, ki so sodelovali, da se je ta
železnica uresničila!

Pogorel je zdravilišni hotel „Annenheim“
na oasiškem jezeru. Ognej je vpepelil streho. V
par dneh se bode hotel zopet popravilo.

Poskušeni umor? Pri grajščini v Preblau
nastavljeni švajcer Franc Stelzer je živel že leta
sem slabo s svojo ženo. Večkrat ji je grozil, da
jo še ustrelji. Preteklo soboto je Stelzer vzel
revolver in ustrelil za ženo, ki pa je k sreči
pravočasno zbežala. Zaprl so ga.

Otroškega mrliča so našli delavci fabrike

Burger in Moro v vodi. Dete je bilo kakih 5 dni
v vodi. Grè se za detomor.

Pogorel je v Celovcu škofov škedenj. Baje
ga je zažgal neki postopač, katerega niso hlapci
prenočiti pustili. Neko staro žensko so komaj iz
ognja rešili. Škoda je precej velika.

Po svetu.

Tri osebe vlak povozil je v bližini Ljubljane.
Na progi so namreč delali hrvatski delavci Bro-
zović, Jelič in Kralič. Omaknili so se ravno ne-
kemu vlaku, ko je pridrdral na drugi strani br-
zovlak. Eden delavcev je bil takoj v kosce raz-
trgan, drugi je bil tako težko ranjen, da je
kmalu potem umrl in tretji leži smrtnonevarno
ranjen v bolnici.

Velika povodenj zgodila se je v Mehiki
(Amerika). Več mest (Pattonsburg, Missouri,
Hidalgo itd.) je uničenih, stotero oseb brez strehe.
Škode je za več kot 100 tisoč dolarjev.

Pri praznovanju obletnice neodvisnosti Ame-
rike pripetilo se je več nesreč, tako da je skupno
75 oseb bilo mrtvih, 1575 pa ranjenih.

Gospodarski pomen živinoreje.

Piše Alojzij Križanič, ekonom, Vel. Nedelja.

(i. Gosp. Glasnik.)

Živinoreja je glavni pogoj uspešnega gospodarstva.
Toda pogledimo le nekoliko naokrog in videli bomo,
da se pri nas veliko ne upošteva ta prevažna panoga
z nekaterimi izjemami kot umna živinoreja. Da se torej
naši živinorejci v bodočn vsaj nekoliko ravnajo po um-
nejšem, ne starodavnem kopitu, hočem orisati prvi pogoj
uspešne in boljše živinoreje in to je poleg novih travni-
kov posejanih z najbolje odbrano travno mešanico tudi

1. Hlev in njega zasteva.

Mnogo naših kmetovavcev ima še vsaj deloma dosti
prostorne hleve, ki pa vendar nikakor ne služijo žival-
skim bivališčem, ampak so le podobni kakim zaduhli ječi
ali kleti. Ne da bi morali dosedanje hleve podreti ter si
pozidati nove krasne kod palače, ker to lahko dela le
kak zasebnik kod kapitalist; ampak hlev mora biti svetel,
zdrav, zračen, snaden, neprodoren, in se lahko z malimi
stroški popravi ali novi omisli. Hlev naj torej bo na
zvišanem prostoru, da se vsaki naliiv dežja takoj sproti
»scidi« ali odteče od poslopja. V ta namen naj se, ali
prej dotičen prostor vsaj 50 cm na visoko podvozi, ali
se pa hlev podzida in podvozi. Ako se novi hlev dela,
se naj ta prostor pred pričetkom zidanja z debelim ka-
menjen drenažir kod vodo odvajalni jarki pod poslopjem,
kar se lahko izvrši, ki je podvožen. Za gradivo se naj
vzame najcenejša tvarina, opeka ilovica, les, lahko tudi
kamen, le žal, da je prevlažen in premrzli. Staje naj
bodo 3 m visoke od znotraj za kakih deset glav živine.
Ako le mogoče, naj bodo vrata in okna proti vzhodu
obrnjena, da solnce dobi vstop v hlev, ki zrak sčisti in
kužne glive zatre. Vrata naj bodo 150 m široka in
180—200 m visoka, ter se naj odpirajo na zunan, kar
je v času požara velikega pomena, da se žival pred
vrati ne suje, ter je lahkjeji vstop. Okna naj bodo 50 cm
pod stropom s poševnim odpiranjem od zgore in vzdol
ter naj bodo 50×65 cm naprej velike, in v zadostnem
številu. Tlak naj bo neprodoren, z opeke navzdol nagnjen,
ter dobro s cementom zvezan medseboj, nazadnje se
s cementom zgorej dobro prevleče. Tudi se s samim
betonom tlak naredi. Kamen je pa prevlažen. Pri betonu
se mora 50 cm gramoza navozi na visoko; ako bi
namreč beton le na 10—20 cm debelo gramozovo plast
vili, bi ne zadostovalo, kar bi zemlja dajala svojo vlaž-
nost naravnost na beton, medtem ko se omejuje vlaž-
nost ako se 50 cm visoko prej gramoza navozi, je ce-
ment lep bel in suh. Lesen tlak je nepriporočljiv, ker se
les napoji z gnojnico, začne trohneti, ter ima v sebi
glivice in kal različnih bolezni, zlasti kužnih. Da bi pa
bil toplejši, je neutemeljeno in laž. Kdor hoče imeti zelo
toplo, torej vroče hleve, naj naredi dvojno steno, torej
votlo, ki ni nič širša od navadne, le da je zrak kot slab
prevodnik toplote v votlini, ki se naj že v zemlji prične,
okolj in okoli nad strop. Toplina v hlevu naj bo 14° R.
Kar je več ali manj, je škodljivo. Srednja mera toplote
za vsako žival; in ta je tudi najboljša. Hlev naj bo pro-
storen. Jarek za odtok gnojnice 8—10 cm globok in po-
ševno 15—20 cm široko izdelben brez lesa, napeljan v
cementno jamo za gnojnico. Jasli naj bodo lesene, ali še
bolje cementne. Velikost in kakovost gnoja imamo ka-
koršnega hočemo; torej ni manje gnoja na betonu, ka-
kovost še je pa boljša, ker se sproti kida in se torej ne
razkaja. V ta namen se zrači.

2. Zračenje in snaga.

Okna s poševnim odpiranjem 50 cm pod stropom
drže čist zrak in svetlobo, kar je pred vsem želiti. Ven-
tilacije pa dovajajo in odvajajo zrak skozi zid in strop.
Dovajalne ventilacije naj bodo 50 cm od tal od zunaj
skozi zid tekoče kakih 20 cm² debele, ter naj pod stro-
pom —50—1— nižje izhajajo v hlev. Glavna ventila-
cija ali zračnik je štiri oglas z najbolje dvojnimi stenami
20 do 35 cm² skozi strop izpeljan. Ob času zime se

vetrila zamašijo ali zaprejo ter nemorejo v nikakem slu-
čaju provzročiti prepiha in škodovati. Vendar je tak hlev
čist, svetel, brez vsakega smrada. Vpoštevajmo torej, da
je zrak prepotraben. Nikar se torej bati, da bi od čiste-
ga zraka in večje svetlobe ljudje ali živali zmrznili, kakor
se to pri nas ugovarja, ako so večja okna, ali pa zra-
čenje. Bodi nam vzgled, da to govori le tisti, ki narav-
nih zakonov do cela ne pozna, in bi je kmet vendar
moral na svoji desnici imeti razločno zapisane. Držimo
se torej novejših iznajdb, stare neutemeljene bajke in
vraže pa opustimo. Ne pozabimo tudi svojih hlevov be-
liti, vsaj vsako leto enkrat in to ne samo zid, ampak
tudi strop in vseh lesene pregrade, da se shranijo trpe-
žnejše, ter ne trohniijo, na drugi strani se pa odvrčuje
smrad. Z apnom se tudi v ta namem potrebna posoda
izvrstno očisti. To se pa doseže le s strojem, tako zva-
nim »fik« nathitje, ko en delavec mnogim posestnikom
en sam dan lepo in hitro pobeli. Treba je le naročiti
potom kmetijske družbe imenovani stroj, ter se članom
izposojuje. Z napredkom in organizacijo moramo stopati
s časom, gospodarskim iznajbam nasproti.

Gospodarske.

Kako je lišaj pri govedu zdraviti? Lišaj pov-
zroča pršica, ki rije v koži. Zdravljenje lišaja obstoji v
tem, da se te pršice, ki včasih žive precej globoko v
koži, zatro, zato jim je težko do živga priti. Lišajasta
mesta je dobro z zelenim milom natreti in potem mlo
več ur na koži pustiti. To se n. pr. lahko naredi po-
popolne proti večeru, in drugi dan se z milom natrta
koža z gorko vodo in s krtačo dobro spere ter se vse
garje odpravijo. Sprana koža se posuši in na lišajasta
mesta se dobro vtire zmes iz enega dela kreozota v 25
delih olja. Tudi bencin, z vodo dobro zmešan (en del
na 5-10 delov, je dober, a pri porabi bencina mora
človek biti pozoren, da ne pride kdo z lučjo ali z go-
rečo smotko blizu, ker je bencin raznesljiv. V trdovratnih
slučajih je to delo ponoviti.

Loterijske številke.

Gradec, dne 26. junija: 28, 19, 53, 88, 34.
Trst, dne 3. julija: 13, 81, 21, 4, 40.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj
priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez
marke ne pošiljamo odgovora.

SINGER
„66“

SINGER
Mašine

najnovejša in
najpopolnejša
šivalna mašina.

dobite edino v
naših zalogah.

Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje
PTUJ, Hauptplatz 1.

Vzemite prijazno na znanje!

Vse od drugih pod imenom »Singer« ponujane
mašine so narejene po enemu naših starejših
zistemov, ki zaostaja daleč za našimi novejšimi
zistemi šivalnih strojev in to v konstrukciji,
trajnosti in zmoglosti.

415

Štev. 704 Flobert Teschin „Warnand“, kaliber
6 ali 9 mm s krepkim robatim laufom, dolgost 1 m, za streljanje
s šrotom in kroglo, teža 1 1/2 kile, za K 14.—. Se pošlje edino po
povzetju. — II. cenik orožja zastoji in franko.

Franc DUŠEK, tovarna pušk Opčno štev. 78
a. d. Staatsbahn Česko. 336

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

nadomestilo za
anker-pain-expeller

je znano kot edeljaljoča, izvrstna in bolečine odstranjajoča
sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 30 h,
1-40 in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skaflijah z
našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.

Dr. Richter-Java apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 7. julija 1909:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vin
Pšenica—	50 kil	15	50
Rž	50 kil	10	—
Ječmen	50 kil	10	—
Oves	50 kil	11	50
Kuruza	50 kil	9	—
Proso	50 kil	9	—
Ajda	50 kil	10	50
Krompir	50 kil	3	nov
Fižol	50 kil	—	—
Leča	1 kila	—	64
Grah	1 kila	—	56
Kaša	1 liter	—	28
Pšenični gris	1 kila	—	52
Riž	1 kila	—	44
Sladkor	1 kila (od do)	—	84
Česplje	1 kila	—	88
Cebule (luk)	1 kila	—	40
Kimel	1 kila	—	32
Brinjeve jagode	1 kila	—	20
Hren	1 kila	—	1
Zelenjava	1 kila	—	60
Ustna moka	1 kila (od do)	—	48
Moka za žemlje	1 kila (od do)	—	46
Polentna moka	1 kila	—	44
Goveje maslo	1 kila	—	40
Svinjska mast	1 kila	—	28
Špeh frišni	1 kila	—	3
Špeh okajeni	1 kila	—	80
Zmavc	1 kila	—	1
Česplje frišne	1 kila	—	80
Sol	1 kila	—	—
Puter frišni	1 kila	—	24
Sir, štajerski	1 kila	—	3
Jajca	35 kom.	—	20
Goveje meso	1 kila (od do)	—	2
Telečje meso	1 kila (od do)	—	1
Mlado svinjsko meso	1 kila (od do)	—	40
Drevesno olje	1 kila	—	1
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	—	70
Žajfa navadna	1 kila	—	60
Žganje	1 liter	—	88
Pivo	1 liter	—	44
Vinski jesih	1 liter	—	44
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	—	9
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	—	7
Lesni ogelj trdi	hektoliter	—	2
„mehki“	hektoliter	—	1
Premog (Steinkohle)	100 kila (od do)	—	2
Mrva	50 kila (od do)	—	3
Slama (Lager)	50 kil	—	7
Slama (stelja)	50 kil	—	6
Zelje, glava	1 kom. (od do)	—	80
		—	3
		—	70

Mestni urad ptujski, dne 7. julija 1909.

Vabilo

na glavni zbor članov posojilne blagajne (Vorschuß-
kasse) Sv. Duh-Loče, ki se vrši dne **18. julija 1909**
ob 2. uri popoldne v šolskem poslopiu.

Dnevni red:

1. Prečitane protokola zadnje seje.
2. Prečitane revizijskega poročila.
3. Prečitane računskega zaključka za l. 1908.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Nova volitev predstojništva in nadzorništva.
6. Sklepanje o instrukciji za nadzornike.
7. Slučajnosti.

Posojilno-blagajno društvo sv. Duh-Loče
(Vorschußkassen-Verein),

dne 4. julija 1909.

409

Za predstojništvo:
Franz Possek mp.

200 hektolitrov pristnega vina

imam za prodati po nizkih cenah od 28 kron pri 100 litrih naprej;
največ bela vina, črna, rdeča in druga, na železnico postavljeno
na postajo Ajdovščina ali pa Postojna. Tudi kupim vinske sode od
100 litrov naprej iz hrastovega lesa, najsihote stare ali nove, samo
da so v dobrem stanu. Se priporočam.

JOSIP COTIČ,

trtničar in vinogradnik, Vrhpolje, p. Vipava, Kranjsko.

Pri potrebi 404
rezanega blaga,
perila in oblek je trgovina
Wessiak v Mariboru, Drau-
gasse 4, zelo priporočljiva.

Učenec
slovenskega in nemškega jezika
zmožen, se takoj sprejme v
trgovini zmešanim blagom g.
Vitus Mory v Pilsberku na Ko-
roškem. 390

V najem
se da kovačnica z orodjem in
z eno ali 2 sobi na dobro
idocem kraju. Pisma naj se
posiljajo na M. Z. v Spodnjo
Polskavo, štev. 23. 411

Prodaja se dobro idoča
gostilna 408
s točenjem zganja in tobak-
trafiko na lepem kraju, 3/4
orala nji, 1 oral travnika;
kdor želi kupiti naj piše in
priloži znamko; cena 7850 K.
Franz Le-nik, Skoke pri Hočah.

HIŠA 412
s 3 sobami, kuhinjo, spaj, s
kletjo in gospodarskim po-
slopiem, 2 1/2 orolov nji, pri-
merna za gostilno, trgovino
s produkti ali obrtnijo, 1/2 ure
od Ptuja, na okrajni cesti, se
po ceni prodaja. Ponudbe pod
A. K. na upravo „Stajerca“

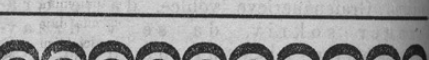
Prodaja se rabljene 414
hmelske kole
za ograje, komad po 24 h.
Ponudbe pod „Gut und billig“
pošte restante v Celju.

Krepki 410
žagar
se takoj sprejme na žagi
Dürenberg pošta Ruden, ze-
lezniška postaja Plajburg na
Koroškem.

Mizarske učence
vzame v pouk, mizarski moj-
ster Georg Kobale v Sloven-
ski Bistrici. 418

Prodajalka
se sprejme v trgovini z me-
šanim blagom g. Jos. Presker,
Rüschelstr. b. Gohlitz. 421

Pridni solidni mlajši
trgovinski sluga
se takoj sprejme za neko trgo-
vino v Ptuj. Več pove uprava
„Stajerca“. 420

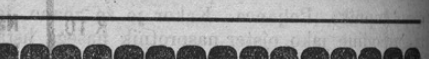
Vsled podiranja večih poslopij v Mariboru se
prodaja razni

stavbinski materijal;

istotako

50-60 čebrov (botih)

primernih za usnjarje in v dobrem stanu; prodaja
se vse po ceni in vpraša se pri mestnem stavbin-
skem mojstru Ubald Nassimbeni v Mariboru.

Okrajni odbor ptujski

ima na razpolago več

**čistokrvnih pincgavskih
mladih bikecov in telič.**

Kdor hoče to lepo živino rediti katero
okraj odjemalcu za polovico cene odda, naj se
ob priliki pri okrajnem odboru v Ptuj oglasi.

Dekla

ki zna nekaj kuhati in je
40 let stara, se v vseh hiš-
vinski hiši za trajno gredo
Samo take naj se opredeli,
računajo na trajno službo,
nude naj se pošlje na up-
„Leichter Posten“ na up-
„Stajerca“.

Gostilno

da v najemu ali pa na zbir-
Grasčina „Novi Kloster“ po-
sv. Peter v Sav. dolini. 41

Krepki

pekovski učenci
s celo in dobro oskrbo se
koj sprejme pri pekovi-
mojstru Nieschnauz, Mittel-
Mürztal na zgornjem Sa-
skem. 41

Sodarski delovodja

pridni in starejši, zmožen do-
domaćih jezikov se sprej-
tako. Plača po dogovoru. Pre-
stavi naj se pismeno ali
osebno; za osebno pred-
ljanje se nič ne poplata. Is-
slov: Gospa. Elizabeth Tra-
sodarjeva vdova v Slov. Bi-
strici.

**Srednje kmetško
posestvo**

se takoj prodaja, blizu cerkve,
Sole in mestu Ptuj, obseja
14 orolov in se s polstani
pridečki vred prodaja za 2000
goldinarjev ali 10.000 kn.
Naslov pove uprava „Stajerca“.

Portland-cement

oferira po najnižji ceni ve-
trgovina Ed. Suppanz v Pr-
stovi. Skladišče v Pristoni
Policanah. 38

**Zdrave delavce in
delavke**

tudi cele družine dobijo v
varni užalnega blaga v
Rastu pri Mariboru trajno
in dobro delo ter tudi pri-
stanovanje. 39

Najbolje

se kupuje rezano blago,
perilo in gotove obleke pri
Adolf Wessiak, Maribor,
Draugasse. 36

Poz

Dobro i

stanju z

ikem de

se takoj

kapital

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velik

Velike množine restov.

Rumburško platno za srajce B à K — 46 po metru
 resti za obrisalnice, (hantle), čisto platno in polovično platno à K 3— po 10 kom.
 žepni robci beli à K 2-50 po 10 kom.
 žepni robci barvani à K 1-50 po 10 kom.
 beli resti damast-gradl za postelje (Bettüberzüge) prima kakovost 120 cm široko à K — 65 in 80 po metru
 beli resti damast-gradl za postelje prima kakovost 85 cm široko à K — 46 in 65 po metru

pošlje po povzetju
tkalnica platnenega blaga
HEINRICH PICK
Trautenau
 na Českem. 389

Kar ne dopade, se radovoljno nazaj vzame in denar nazaj pošlje.

AUSTRO-AMERICANA
 TRIEST NEW-YORK
Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnostno potovati naj se obrnejo
Simon Hinele
v Gubljani Hlodočevske ulice 26.
Schönerstr. Pojasnila doje se brezplačno.

Fotografična manufaktura
FRUWIRTH & COMP.
 Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.
Vsi modeli 396
 fotografiranih aparatov
 Prizmen-glaži itd.
 Solventno olajšanje plačil za odjemalce.
 Cenik zastoj in franko.

Brata Slawitsch
 v Ptuj 106
 priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeci ceni:
 Singer A . . . 70 K — h
 Singer Medium 90 —
 Singer Titania 120 —
 Ringschiffchen . . . 140 —
 Ringschiffchen za krojače . . . 180 —
 Minerva A . . . 100 —
 Minerva C za krojače in čevljarje 160 —
 Howe C za krojače in čevljarje . 90 —
 Cylinder Elastik za čevljarje . 180 —
 Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Pozor! Čitaj! Pozor! Pakraške želodčne kapljice.

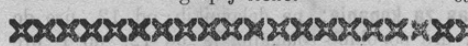
Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh signen. Cena je za 12 steklenic (1 čvanajstorič) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

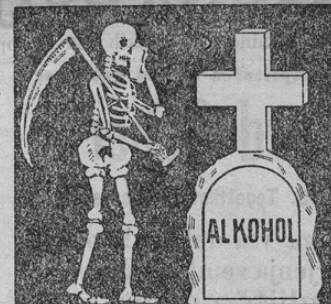
P. Jurišiča,
 lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija). 90

Kuharica,
 pridna, zvesta in delavna, katera zna sama kuhati, najde službo pri g. Slawitsch, trgovcu v Ptuj. Za prodati imam že rabljeni voz (halbgedeckten Wagen) za 100 kron. Vpraša se lahko v trgovini Florianiplatz, pogleda pa na Bregu pri gospej Heller. 399

Ozdravi pijančevanje, predno krši pijanec postavo.

Reši ga, predno je alkohol njegovo zdravje, veselje do dela, in predno uničil ali pa predno da napravi smrt rešitev nemogočo.
Coom je surogat za alkohol in napravi, da zaničuje pijanec alkoholne pijače.
Coom je popolnoma neškodljiv in vpliva tako intenzivno, da ozdravi tudi močno navajeni pijanci.
Coom je najnovejši, kar je znanost v tem oziru napravila in ni je to sredstvo že tisočere ljudi iz bede, revščine in propada.
Coom je preparat, ki se lahko raztopi, katerega torej n. p. gospod lahko svojemu možu v jutranji pijači da, brez da bi kaj opazil. V mnogih slučajih dotičnik sploh ne ve, zakaj nakrat špirit ne more živati, misli, da je preobilo življenje istega vzrok, kakor se mnogokrat ne več jedila, katerega se je preveč živalo.
Coom naj bi dal vsak oče svojemu sinu dijaku, predno ta pri kušnji propade: čeprav ni pijači preveč udan, oslabi alkohol vendar njegove možgane. Sploh naj bi vsakdo, ki nima dovolj volje, da se vzdržanja opojnih pijač, vzela dozo „Cooma“. Le-to je popolnoma zdravilivo. Dotičnik konzervira s tem svoje zdravje in prihrani mnogo denarja, katerega bi drugače za pivo, vino, žganje ali liker porabil.

Coom-preparat košta 10 kron in se pošlje po povzetju ali naprej-plačilu samo po:

Coom Institut, Copenhagen 321 F, Dansko.

13 Pisma se frankira s 25 vin., poštno karte z 10 vin.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta **1862.**
 Čekovnemu računu št. 308051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.
 Mestni denarni zavod.
 Giro konto pri podružnici avst. oger. bank v Gradcu.
 Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih dneh od 8-12 ure.
 Občanje z avst. oger. banko.
 priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. oger. banko.
 Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Štiri novo zidane vile

s 5 sobami, 3 kuhinje, veža, lepa klet, kuhinja za študenec, lepi veliki vrt, 12 let davka oproščen, stojijo v dencih pri Mariboru na Lembaški cesti in je vsaka 11.000 kron za prodaj in za izplačat je 4.600 kron. drugi del je 4 1/2 % obrest. Za vprašat je v Mariboru gospodu **Josefu Nekrepu**, tesarski mojster, Maribor v Koroškem predmestju ali pa v Studencih v »kavarni«

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudno ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 18 a. d. Staatbahn, Böhmen.